

Punainen huppari

Johanna Sinisalo. 2024. (muokattu)

Kipu syö Hilua sisältä.

Suuri osa siitä on pelkkiä lyhyitä ja sekavia muistoja: mitä äiti ehti huutaa sekuntia ennen kuin rekka oli kuin vuori edessä. *Toi on väärällä tiellä.*

Sitten pam.

Äiti kuoli sairaalassa. Hilun vasen jalka meni rikki polvesta alaspäin. Lääkäreiden korjaamalla jalalla pystyy jo nilkuttamaan.

Vakuutusrahat ovat lopussa, vuokran jälkeen tilille jää vain vähän. Hilu on kuin lempinimensä, yksinäinen kolikko pyörimässä tyhjässä taskussa. Kipu tuntuu hajonneessa jalassa, ja sydän se vasta hajonnut onkin.

Mutta Hilun täytyy mennä. On mummin lounaan aika, ja lääkkeet pitää hakea. Hilusta on tullut mummin ainoa yhteys maailmaan.

Hilu pukee joka kerta päälleen sen punaisen, isotaskuisen hupparin, jonka sai mummilta monta vuotta sitten joululahjaksi, koska sen mummi muistaa. Silti mummi luulee joskus Hilua äidiksi, eikä Hilu raaski korjata. Voihan hän ihan hyvin olla mummilta välillä lapsi eikä lapsenlapsi. Ikinä ei etukäteen tiedä, kumpi eteiseen astuu.

Mummin luona käyminen ahdistaa joskus, mutta vielä enemmän ahdistaa, jos Hilu ei käy. Välillä Hilusta tuntuu kuin hän olisi liukumäkeen tönäistynyt pieni lapsi, jota kukaan ei ole ottamassa alhaalla kiinni.

Lapsuus loppui kolariin. Siksi mummin luona Hilulla on lupa muistaa mummin käsi silittämässä Hilun hiuksia, vanhat lastenlaulut vinyylilevyiltä, matto, jolla Hilu ajeli pikkuautolla, se, kuinka mummi aina antoi valita: karkki vai kiiltokuva?

Sossuhoitaja soittaa joskus Hilulle ja kysyy, onko mummilla kaikki hyvin. Vaikka Hilu on huomannut, että mummin muisti on muuttumassa koko ajan huonommaksi, hän tietää, ettei hoitaja halua mummia hoivakotiin sen enempää kuin Hilukaan. Ja mummi tarvitsee Hilua, tarvitsee muutenkin kuin tuomaan ruokaa ja pitkoa ja kahvikermää, ja Hilu, virallisesti toki aikuinen ihminen, tarvitsee jonkun sanomaan: *mitä mummin oma pikku Hilu.*

Hilu ontuu ostarille. Kun hän tulee ulos apteekista, alkaa tuntua kuin nilkan metallitapeilla korjattuista luista irtoaisi pieniä paloja.

Nämä on kai nyt mun kettukarkit, Hilu ajattelee, kun katsoo lääkepakkausta, johon on liimattu tarralla mummin nimi. Viime kerralla Hilu pihisti yhden mummilta nivelrikkokikipuihin määrätyn oksikodonin. Se toimi satumaisesti: vei pois jalan säryn ja kietoi kipuhermot johonkin pehmeään. Se taputteli surun äidistä takaraivoon piiloon. Punaisen hupparin isot taskut ovat kätevät. Ikinä ei tiedä mitä taskuun voisi taas mennä vahingossa.

Kun Hilu alkaa avata lääkerasiaa, se putoaa. Hilu nostaa paketin asvaltilta ja kokeilee, kuinka pakkauksen muovi taipuu peukalon alla. Hilu hätkähtää: käheä ääni murisee korvan juuressa, kiiluva katse tuijottaa Hilua.

”Tuttu punanen huppari, pyörit joka päivä ostarin ja ton kerrostalon väliä. Tutun näkösiä tabuja. Myytkö pari pilleriä?”

Hilu ei vastaa. Hänen pitäisi olla jo mummillla, eivätkä tälle kiiluvasilmäiselle tyyppille kuulu hänen menonsa mitenkään. Mies ei anna periksi.

”Nimi on Lupo. Kysy keneltä vaan täällä voiko Lupoon luottaa. Noista saa hyvät massit.”

”En. Mun on jo kiire mummin luo.”

”Vai mummin luo.” Mies vilkuilee ympärilleen hermostuneen oloisena, katse pysähtyy ostarin kukkakauppaan. ”Sehän kuulostaa kivalta. Mikset ostais mummilles jotain nättiä kukkaa?”

Hilu ajattelee mummia, sitä miten tämä ilahtuisi värikkäistä leikkokukista. ”Ei mulla ole rahaa”, hän mutisee.

Lupo sujauttaa kätensä povitaskuun, poimii esille viiden euron setelin. ”Jos mä tarjoon.” Hilu ottaa setelin, nyökkää vähän kiitokseksi.

Kukkakaupassa ilma on sakeana ruusujen tuoksua. Jono on pitkä, Hilu hypistelee hermostuneesti lääkerasiaa hupparin taskussa ja koettaa samalla kurkkia hintoja. Viitosella saisi korkeintaan surkean neilikan. Ja Hilu on jo kamalasti myöhässä.

Heti kun Hilu avaa oven, hän tajuaa että jokin on kauhealla tavalla vinossa.

Aivan kuin asunnosta leijuisi vastaan tuntematon ääni tai haju, joka ei kuulu mummilaan. Hilu nilkuttaa nopeasti makuuhuoneen ovelle.

Mummia ei näy missään.

Lattia narahtaa, Hilu käännähtää ja säikähtää niin, että vatsassa vihlaisee. Hörhö ostarilta seisoo hänen takanaan ja hymyilee suu täynnä suuria hampaita.

”Mitä sä täällä teet?”

”Tulin tutkaileen kotihoidon tasoo. Ei ollu hukkareissu.”

Hilu ei voi olla tuijottamatta Lupon silmiä.

”Miksi sulla on noin suuret pupillit?”

”Koska oli ihan laadukas lääkekaappikin, maistelin vähän mummusi lääkkeitä.”

”Mitä sä aiot tehdä mulle?”

”Mitäs luulet? Raivata pois tieltä niinku vanhan rouvankin.”

Lupo astuu lähemmäksi. Hilu kirkaisee ja koettaa paeta, mutta kipeä jalka ei tottele kuin kahden askeleen verran. Mies ahdistaa Hilun nurkkaan, pitää kiinni hupparista, ja Hilu koettaa rimpuilla ja lyödä. Mutta mies on sulkenut hänet olohuoneen ahtaaseen nurkkaan, pakoon ei pääse, ja mies ärisee: ”Älä kuule yritä, tommosia ruipeloita mä syön aamupalaksi.”

Hilua pyörryttää, pian polvet pettävät, päässä välähtää: tarinoissa tässä kohtaa aina tulee joku – Ovikello rämähtää äänekkäästi. Lupo jähmettyy. Lattialle valahtanut Hilu avaa varovasti silmänsä. Avain kiertyy ovesa.

Hilu tunnistaa huoltoyhtiön miehen jyrkän olemuksen.

”Täälläkö piti patterit ilmata?”

Huoltomies katsoo suoraan Hiluun, katsoo Lupoä, ja Lupo tuijottaa takaisin suu hymyä tavoittelevassa irveessä.

Eteisen komerosta kuuluu vaimeaa jyskytystä ja mummin hento ääni: ”Avatkaa nyt joku!”

Huoltomies kohottaa kulmiaan, astahtaa ulko-oven eteen kuin hievahtamaton muuri ja kaivaa taskustaan puhelimen.

Hilu nilkuttaa kadulla, syyllisyys nakertaa. Hilu pudotti lääkkeet, Lupo näki sukunimen, keksi viivyttää kukkakaupalla. Ja mummihan avaa kenelle vain, kun ovikello soi. Hilua värisyttää. Apu tuli, vaikka hän ei pyytänyt.

Mutta eihän niin aina tapahdu.

Hilu muistelee mitä poliisi sanoi Lupolle. *Kyllä me vielä sinulle kivet sisään saadaan.* Ei, ei se niin voinut olla, mutta mitä? Hilu muistaa ja värähtää.

Kyllä me vielä sinut kiven sisään saadaan.

Sinne Lupo kuuluukin, mokoma peto.

Ja mummi on kohta taas kotona, sairaalassa vain tarkkaillaan, onko järkytyksellä ollut seurauksia. Ja kaikki voisi olla niin kuin ennenkin.

Mutta kauanko? Ja kuinka?

Kettukarkki vai kiiltokuva?

Punaisessa hupparissaan Hilu seisoo risteyksessä, ja muistaa mitä äiti sanoi juuri ennen kolaria.

Toi on väärällä tiellä.